

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 k. — kr.
Félévre 5 —
Negyedévre 2 — 50
Egy órára 1 —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb (széles) és többes hirdetések alk. szorított jutányos áron vesztelnek fel. Bélyeg-díj minden külön beigatásért 30 kr.

A városi bizottsági tagok választása.

Debreczen, decz 20.

(A.) Negyvennyolcz óra még s negyvennyolcz új városatyja meg van választva, hogy 6 illetve 3 évre kezdőbe tegye le a polgárság szeretett városunknak sorsát.

Fontos aktus ez, talán még fontosabb, legalább némely tekintetben, mint akár egy országos képviselőválasztás. Debreczen város vagyona felett a törvényhatósági bizottsági közgyűlés van hivatva dönteni, annak a tisztviselőik által történt vezetését elbíralni, megerősíteni, avagy esetleg megtorolni.

Ugyanez a hivatása az országos képviselőnek is, de ennek társai az ország minden vidékéről sereglettek vissza, négy száz képviselő között, hogy keveset mondjunk 400 különféle érdek űti fel hydrafejét, a melyek legnagyobb része a többit legfeljebb általános szempontból érdekli, a városi bizottsági tagoknak a városi törvényhatósági közgyűlésen felvetett minden gondolata az egész közgyűlést érdekli, annak minden tagjára egyénileg is tartozik, mert hiszen valamennyien egy város lakói, az annak érdekében felvetett eszme megvalósításának hasznait közösen élvezik, hátrányaiból közösen tanulnak magyar ember módjára a saját karukon.

A városi törvényhatósági közgyűlésen nincsenek vicinális érdekek ami haszon az egyiknek, haszon a másiknak is.

Ezzel azonban nem akarjuk azt mondani, hogy nem is lehetnek, sőt ellenkezőleg nagyon elismerjük, hogy lehet, sőt gyakran van oly politika, mely városi törvényhatósági közgyűlésen egyéni, vagy legföljebb csoportosulási szerinti érdekeket tart szem előtt, egyenesen más egyének, más csoportok kárára, azok érdekének rovására.

Épen erre akarjuk felhívni az utolsó órában polgárságunk, az urnánál holnapután megjelenő debreczeni civitás figyelmét.

Csak olyan emberre adjuk szavazatunkat, aki mindig és minden tekintetben csak a város közjává tartja szem előtt és sohasem az egyéni érdekeket.

De nem szabad felednünk ebben a fontos momentumban azt sem, hogy ahány az ember, annyi az érdek, sőt még több, mert nagyon sokszor tapasztaljuk, hogy a városon teljesen kívül fekvő tényezők akarnak befolyást gyakorolni e város ügyeire, olyanok, akiket talán felhív arra a hatalom, de votot mond érdekeltsege, jogossága ellen a józanész, a higgadt megfontolás, olyanok, akik ha valamely érdek vezeti őket, az sohasem a Városé, mert nem is lehet az.

Annak a szellemnek uralkodását pedig, amely idegen hatalom prestigejét akarja e városnyakára tolni, érvényre jutnia minálunk nem szabad, vagy ha már egyszer érvényesült, örökre le kell vágni a fejét.

Ezeket gondoljátok meg az utolsó órában, választó polgárok s akkor kiáltsuk lelkesedve:

Ad arma Quirites vivat Debreczen!

Illyés Bálint beszéde

a képviselőház 1896 decz. 19 iki ülésén.

T. Ház! Nem vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy az előttem szólottak beszédeire reflektálhassak, mert a kik közelebről előttem felszóltak, azok ugyanazon elvi alapon állanak, a melyen én és a t. tudóval részéről történt felszólalásokra már megfeleltek. Csak egyetlen egyre, a néppárti felirat betér. Jesztójének egy mondatára akarok reflektálni, és ez az, hogy ők a békének, a felekezeti türelemnek és testvériségnek a barátai.

Ha ez úgy van — a miben nem akarok kételkedni, — úgy arra vagyok bátor őket kérni, hogy ezen szép szavaknak vonják le a consequentiáját, igyekezzenek azt életbe léptetni künn a társadalmi életben, mondjanak le különösen a revizionális törekvésekről és akkor mihamarább meg fogják látni, hogy visszatér e hazába a béke, a nyugalom, a testvéri szeretet és az a példátlan felekezeti türelmesség, mely évtizedek előtt a magyar nemzetet athatotta; (Ugy van! a szélsőbaton) meg fogják látni ennek jótekonny hatását azon nem magyar ajku polgártársainknál, a kik most összeévesztettek az igazi vallásosságot a fanatizmussal és a haza és annak törvényei iránt való kötelességgel és pedig az utóbbi rovására.

Meg fogják látni, hogy valamint egy Istenünk van az egyházban, úgy, mint honpolgároknak egy eszményünk, egy törekvésünk leendő: a haza jóllete és boldogsága. (Ugy van! Ugy van!)

Ennek előrebocsátása után áttérek tulajdonképeni tárgyamra, a választásfelirati vitára. Úgy tapasztaltam képviselői pályámon már a megelőző ciklusokban is, hogy a választásfelirati vita leginkább a választási visszaélésekkel foglalkozik; bő anyagot szolgáltat erre mindenkori a választási törvények elégtelensége, a s felől a kormányoknak hatalmi mulasztásai. Hogy ezek a visszaélések mily rombolást visznek végbe a választók erkölcsi életében, hazafias meggyőződésében, mily visszahatással vannak a társadalmi életre, annak békéjére nyugalomára s mennyire meggátolják az egyes községekben a közügyek

nemesebb irányu fejlődését, mily veszélyesek alkó mányos életünkre nézve: ezt már többen elmondották előttem többé vagy kevésbé éles szinezéssel, de mindannyian történeti hűséggel és igazsággal. Bár én is tudnék ide vonatkozólag konkrét adatokat felhozni, nem is inkább, mert hiszek azon bölcselmi és történelmi igazságban, hogy ha egyszer vajami elérte a maga tetőpontját, annak hanyatlania és visszafordulnia kell. Már pedig a választási visszaélések közelebről elértek azt a tetőpontot, melynél magasabbra nem hághatnak alkotmány, s életünk megrendülése, összeomlása nélkül (Igaz! Ugy van! a bal és szélsőbaton.)

Ezen hitemet még annak daczára is fentartom, hogy a t. miniszterelnök ur akként nyilatkozott, hogy az újabb választási törvényt nem akarja többé elővenni ezen országgyűlési ciklusban, de hiszen ő nem fog itt ülni örökké, sőt hiszem nem soká fog itt ülni a miniszterelnöki székben s más idők, más szokásokat, más erkölcsöket hoznak elő.

A mi a trónbeszédet, a t. többségnek arra adott választát illeti, én is azon 52 kereső közé tartozom, a kirkól Eötvös Károly t. képviselőtársam szellemes beszédben emlékezett meg. Én is kerestem és találtam a közjogi fogalmak összetévesztése mellett egy tatóngó ürességet, mely ama ürességet, mely ama híres európai diplomatának ismeretes szavait juttatja eszembe: az emberi nyelv arra való, hogy eltakarja azt, a mit mondani nem akar, és a mit mondani kellene. Találtam a mellett a hyperloyalitásnak egy magasabb szinte értelmetlen szférában járó megzenesített kiadását, találtam egy dicshymnust a trón lábainál de nem találtam azt az őszinte férfias szót, mely a hódolati ünnepély alkalmával a Ház igen t. elnökének ajkairól oly szépen megnyilatkozott.

Nem akarok én a trónbeszéd és választásfeliratanak részleteibe bocsátkozni, mert hiszen azt már többen szétszedték, megössze rakták, meg szétszedték s ha én is részletekkel foglalkoznám, akkor csak ismétlésbe bocsátkoznám, de általánoságban nem hallgatom el azt az egyet, hogy a választásfelirat a maga egészében úgy tünik fel előttem, mint a hőember, melyet több, kisebb nagyobb művészek állítanak össze, az egyik is igazit rajta valamit, a másik is, egyik a lábát, másik a kezét, a harmadik pedig éppen az orrát csavarja félre a maga izlése szerint, míg végre előáll egy idomtalan összhang nélküli tömeg.

Ki keresne ebben a tömegben magasabb jelemet és magasabb fellendüést az összhangnak, imponáló elenallhatatlan hatást? de tekintsük a dolgot egészen realiztikus oldalról. Nézzük az irányt, a célt, mely sztrintem nem lehetne más, mint a nemzetbajának orvó lasa, az állam jólétének előmozdítása. Erre nevezte nem halvány ígéretekkel találkozunk is a feliratban. De, t. ház, én azt hiszem, hogy a sebésznek, ha gyógyítani akar, mindennek előtt a magok tisztaságában föl kell tártani a sebeket nem pedig eltakarni azokat. Már pedig a magyar nemzetnek vannak sebei, nemcsak azok a sebek, melyek részint a mult idők mulasztásaiból, részint anyagi erőnk túlfeszítéséből a nemzet egy részének, különösen a közép és alsó osztályoknak túlterheléséből származnak. Nemcsak azok a sebek, melyek közös családi életünkből Ausztriával való viszonyainkból erednek, me-

lyek a quóta vám, bankkérdésben és a hadsereg közösségében időről időre előtérbe nyomulnak. De van a nemzetnek egy olyan tátougó sebe, mely azon törekvésből ered, mely több mint három század óta fenyegeti önállóságunkat. Ezt a törekvést ott találjuk minden téren a külügyi és a belügyi kormányzatban. S e törekvés eem akkor volt legveszélyesebb, midőn védelmi fegyverrel álltunk vele szemben. Sokkal veszedelmesebb az önmegadás, a mindennel megalkuvás, a mindenről lemondás napjaiban, midőn valószínű látszik a vándor és a vampir regéje.

Lehet, hogy a vándor mondjuk! a nemzet hosszú küzdelmeiben kifáradva és elalélva hajta fejét nyugalomra, lehet, hogy a semmivel nem törődés, a dolce far niente, vesz rajta erőt. Elég az hozzá, hogy a vampir addig legyezeti szárnyaival, míg egyszer elaltatva, kiszívja véréit (Éénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Mit művelhet egy vérszegény nemzet? Elvesztve saját önbizalmát, más karjára, más mankóra támaszkodik. Ez a törekvés az, mely nyílt seb gyanánt tátog a nemzet kebelén. Ez a nemzet, amely önállósága idején bástyája volt nyugatnak kelet ellen, most a megsebzett, haldokló oroszán szerepére szorítottatik, mely fölött könnyen cziczáznak, paczkáznak a hitvány egerek, mint azt nemrég a belgrádi, zágrábi s más hasonló esetknél is láttuk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Nekünk még zászlónk sem szent, mint más népeké. Jelvényeink háttérbe szorítottatnak czimerünk a kétfejű sas gyomrában sanyarog. Igaz, hogy a legujabb időben zászlóinkon is láthatók e czimrek. De miért nem tűzik ki azt Buda ormára, ha Magyarország el van ismerve különálló országnak? Miért nem érvenyesítik jogainkat a külügyi képviselőtében-Európa alkotmányos államainak azon sorában ahol nálunk kisebb számu és erejű nemzetek is önállóan szerepelnek! Tádóm, hogy ezek ne nyulj hozzám virágok. Tudom, hogy ezek

eltakarása érdekében áll a kabineteknek, és ehhez értenek is, sőt le is tagadják ezeknek a sérelmeknek a léezését. De tegyék a kezüket a nemzetnek a szivére, annak a nemzetnek a szivére, amely nem merült el a korteskedés mámorában, vagy amely annak mosterségesen előidézett mámorából felébredt, és érezni fogják, hogy az fájón dobog fel. És nem is lehet másképen mert egy nemzet, mely olyan áldozatokat hoz, olyan terheket visel, mint aránylag bármely önálló nemzet, nem méltán megcsalhatja érezheti-e magát, midőn áldozatainak terheinek viszonzásaiul nem talál mást, mint alárendelt kényszerhelyzetet, melyben még az önállóságra törekvés is forradalmi törekvésnek bélyegzettetik (Ugy van, ugy van a szélsőbaloldalon.) A nemzet, s bének eltakarására, talán pillanatnyi elaltatására igen jó alkalmul szolgáltak az ezredéves ünnepek.

Meg volt adva az alkalom arra, hogy a nemzet sütkérezhessék még egyszer régi dicsőségének viszfényében, a minthogy e tekintetben a válaszfelirat is némi öntetszelgő sütkézésben van. De gondoskodva volt egyszersmind arról is, hogy a nemzet szivében valami magasabb remények ne keljenek fel. Az a válaszfelirat, mely Pestet Budától elkülöníti, csak a nemzet számára volt áthidalva, de éreznie kellett a nemzetnek, hogy az a részvét, mely onnan felülről sugárzik alá, csak magasabb fejedelmi kegy és nem egyszersmind törvényekben gyökerező kötelesség!

Gondoskodva volt arról, hogy a nemzet ezen fejedelmi kegyben ne lásson mást, mint egy hü slatvalók iránti atyai szeretetet, melyben azonban egy nemzet önálló büszkeségének és méltó ágának tükröződnie nem szabad. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Öszintén szólva, én a jelen kormánytól és pártjától a nemzet sebeinek öszinte, nyílt feltárását nem vártam. De vártam egyet a trónbeszédben és feliratban, vártam, hogy egy új ezredév kezdetén ki fog jelölni az ország magasabb politikai irányát, a melylyet egy nagy

multu, küzdelmekben és szenvedésekben gazdag nemzetnek követnie kell a jövőre nézve; vártam egy vezéreszmét, egy vezérgondolatot, mert egy nem zárkozhatik el barlangjában, mint a medve és nem élőködhetik előzőleg gyűjtött zsírából nem élőködhetik a multak dicsőségének emlékein. Egy nemzetnek haladni kell a többi nemzetekkel, haladnia kell, mint a csillagnak abban a csillagkörben, melynek ő is egyik tagja, haladnia kell, az idővel, a mely új viszonyokat, újabb eszméket kezelő lépten nyomon, hogyha eltiportatni nem akar annak kerekai alatt. (Éénk helyeslés a szélső baloldalon.) Tehát ezt a vezéreszmét, ezt a vezérgondolatot nem láttam.

A begöngyölt zászlon nem látszik a felírás, vagy talán nincs is rajta más felírás, mint csak a napról-napra tengődés felirata. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ez az a politika, vagy jobban mondva politikátlanság, a mely ha még sokáig így tart, megöli a nemzetet. Am vádoljanak hát bennünket, akik e párton vagyunk, ábrándozással, utóélettel len törekvésse, az események ugy a multban, valamint a jelenben igazolni fogják még a jövőben is hogy valamint más nemzetre nézve így a magyar nemzetre nézve is nincs más kibontakozás, nincs más irányeszmé és gondolat, mint a magyar nemzet teljes önállósága. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Vagy el kell zsibbadni, el kell aludni, összetett kézzel megsemmisülni ama nagy világküzdelemben, ama nagy társadalmi harcban, mely nemja jövő század regénye többé, de egy árnyékát nagyon is előre vetett valóság; vagy szabad kézzel állani be a küzdők sorába s védeni a hazát és annak majdan veszélyeztetett trónusát (Igaz ugyan a szélsőbaloldalon)

Tudom én hogy bérécz hadakkal is lehet vivni harcot s kieroszakolni pillanatra a győzelmet de valódi és maradandó diadalt csakis önálló nemzet önálló hadsereggel vívhat ki. (Igaz ugy van a szélsőbaloldalon) ez képezi a trón és állam valódi biztosítékát Ki merne azért minket azzal vádolni hogy a mi

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

HOVÁ LESZNEK

A „Debrecezen” eredeli tárczaja.

Hová lesznek
Az eresznek,
Fürge daloskái?
Merre tűnnek
Eletünknek
Nevető órái?
Szálinak azok szebb vidékre
Futnak ezek felédésbe.
Nem kell utjok állni,

Mig időd van,
Nosza vigan
Honom ifja s lánya!
Nem is élet
Ha letéved
Sralom utjára.

Puskaporos bányája a hü,
Legbe röpül ki abba hü,
Mikor nem is várja.

Kádár Imre.

Vervier asszony haja.

Grad Miksa után németből: B I.

A saison elérte tetőpontját.
A forró nyári nap leszáll; nyugoton
rózsaszín felhőskek emelkednek a kék égen.
Az oszteni tengerparton a tarka tömeg közt
siet egy elegáns pár.

A hölgy chikes, nyári öltözékben, magas
telt és mégis nyulánk természetű, szép fejét
bizonyos méltósággal hordja.

Az utolsó napsugarak tömött, aranyzóke
fürtjeit ragyogják körül. Mohón szívja egy
csokor, hosszuszaru La-France rózsaszín illatát,

e mellett kokett pillantásokat vet fiatal lovagjára.
Ez magasra nőtt nyulánk, menésközben kissé
előrehajlik. Gyermekes, sápadt arczából nagy,
kék, szlávos szem tekintet elő.

A tengerparti sétány végén a hölgy hirtelen visszafordul.

— Itt az idő az öltözködésre!

— Lehetetlen, az az órácska! Nem ígérte meg nekem — — ?

— Maga gyermek! Ma este —

— Ma este! Ön megint — mint mindig

— az est kiralyneja lesz, tánczol, az egyiknek karjáról a másikra repül és majd marquis de Tuis, Leblis báró, a hosszú angol és sok más karolja át, ostromlják s egy pillantást sem vet a szegény Saschára!

— Sascha!

Lehajta szép széke fejét, szeméből biztató fény sugárzik.

— Az ön drágakövet szalagját s virágait fogom viselni!

A villa kertajtójához értek. A fiatal ember a hölgy kezére hajol, szenvedélyesen ajkaihoz szorítja azt, tétováz egy pillanatig, mintha a finom bőrkeztüin keresztül meg akarná harapni. A hölgy szájával érinti a nedves nyomot. A kísérő szemében tűz lángol.

— Mikor, — mikor végre?

Ujját igézőn szájára téve, gyorsan eltűnik a nyitott kapuban a hölgy.

* * *

A fiatal ember nyugtalanul siet az oszlopcsarnokon keresztül s idegesen őrszi a főbejáratot.

Tizenegy óra tájban megjelenik „Ö”.

A hosszú brokátruha, fehér prémmel diszitve, elegánsan emeli ki magas természetét. Mint a márvány, olyanok, mélyen kivagott ruhájában, nyaka, melle, telt karjai.

Az arany haja, mintha szikrát szórna, müvészileg és mégis hanyagul övezi körül a finom arcot. Diadém módjára futja körül a

drágakövekkel kirakott szalag. — Az egyetlen ékszer, melyet ma visel.

Sögtön egy sereg udvarló veszi körül, kik fekete ruhájukban lepkékhez hasonlítanak, a mint a világosság körül repkednek.

Saschára biztató pillantást vet, a többi közt először vele szorit kezét, majd karját kéri és vele sétál a teremben.

Rövid idő múlva Sascha egyedül tér vissza.

A polka française hangzik már, a tánczosok felállanak.

Közvetlen közelében ring az elegáns természet, kecsesen a kitűnő zene hangjaival.

S Lázás szeme követi a szeretett asszonyt zomjazva tapad a csiviláló hajra, mely annyi gyöngyöt és ingert rejtegett számára. Mélyen fellélekzik.

Visszazogdol az édes órára, — tegnapelőtt a rázsaszínü boudoir félhomályában. — Reszkető keze enyelegve merült az aranyfürtök közé, — melyek mint kígyók, ugy csavarodtak ujjai köré. Álmadozva, vágyakozva pillant.

Két beszélgető ur éppen a pálmacsoport mellett áll meg:

— Mily bőséggel vannak ezek a kalandornők ebben az Ostendében! Például ez a Vervier. Még mindig szép asszony! Es ez a pompás haj!

A másik férfi nevet.

— Igazán, említésreméltó, a mit manapság ezen a téren előállítanak!

— Gondolja?

— Biztosan tudod. A hires Loiselnél, Párizsban!

A fiatal orosz előttük termett.

Szeme vadul forog.

Ugyanezen pillanatban keztyűjét az arczába vágja.

*

A kertre néző Dependance egyik legnagyobb szobájában — mely egyike az első-

önállóságra törekvésünk felforgatásra és forradalomra való törekvés? mi megvagyunk győződve róla, hogy ez a legszentebb hazafiúi kötelesség és egyszersmind a trón iránti igazi hűség. Ily tudattal nyújtottuk be a felirati javaslatunkat, melyben a mi politikai programunk tükröződik és míg egy felől igaz magyar őszinteséggel tárja fel a nemzet bajait és sebeit, másoldalról rámutat azoknak orvoslási módjára. Pártolom az Eötvös Károly t. képviselő társam által benyújtott felirati javaslatot. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Zalai Márk jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 21.

Érdemekben megöszült de lélekben fiatal férfi becsületes munkáját jött el megjutalmazni tegnap délelőtt a kereskedelmi akad. disztermébe az a szép közönség, mely Zalai Márknak 25 éves jubileumán megjelent. — Széppé, lelkesítővé tették az ünnepet az ott megjelentek s felemelte országos jelentőségűvé a közoktatói miniszter levele s a kereskedelmi miniszter képviselőjének megjelenése. — Az az ünnepély lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

Az ünnepély kezdete.

Már jóval 11 óra előtt zsufolásig megtelt a kereskedelmi akadémia diszterme, úgy hogy alig volt képes befogadni az idejében érkezőket. Ott voltak: Végh Albert m. kir. orsz. ipar oktatási felügyelő, mint a kereskedelmi miniszter képviselőjében, Eötvös Károly Lajos kir. tan. tanfelügyelő a vallás és közokt. miniszter képviselőjében, Ábrahám László t. főügyész és Körner Adolf városi tanácsnokok, mint a városi törvényha-

rangu ostendei szállodának — nyugszik egy fiatal ember kiterítve. Gyertyák; tömjénfüst illata a t. remben; keresztet tartanak összekulcsolt kezei, virágokkal és zöld növényekkel körülvéve alussza a szerencsétlen örök álmát.

A nyolcznapos eső (egyhangú suhogása és a szél zugása a halott dala.

Kíváncsiak jönnek, mennek, mint egy kiállításán, vagy mulatóhelyen.

Az esernyőkről gyorsan lecsepeg a víz s hamar egy tócsává lesz.

Az ajtónál valakinek helyet adnak.

Minden szem arrafordul, az ajtó keretében magas nő jelenik meg, u-zályos fekete, csipkeruhában. Az arcot és a főt félig fekete fátyol takarja, mely alól egy csomó arany-szőke fürt kandikál ki.

Kezében fehér rózsakoszorúval, a ravatalhoz lép, a halott lábához helyezi, pár percig mintegy imádkozva térdre borult, aztán lassan és méltóságosan feláll, s a mint jött, távozik.

A halott ifjú arca halálos nyugalomban még gyermekeesebb.

A viaszszárga arcon, boldog, elbizott mosoly árnya reszket.

Érte!

Vervier asszony öltözőszobájában ül, nagy hármastükre előtt.

A nedves fekete csipkeruha és a fekete fátyol hanyagul egy székre vannak hajtva.

Finoman gyolcsdarabkát vesz elő s gondosan törli arcát és a sötét árnyékot szeme alatt.

— Lujza, elküldte Loisel az illatszereket?

— Igen, asszonyom!

— Megjött a másik is?

— A komorna igennel felel.

A hölgy haját tapogtatja.

— Küldjed ezt hozzá rögtön, mert átnevésedett.

tóság által a ker. akadémia fentartó bizottságába kiküldött tagok, W o l a f f k a Nándor cz. püspök, debreczeni plébános, C s e r h a l m y József kir. kath. gimn. igazgató, C s i k y Lajos a theol. akadémia dr. B a c z o n i Lajos dékán és dr. Bartha Béla a jogakadémia. D ó c z y Imre igazgató, Karai Sándor, dr. N a g y Zsigmond a ref. főgimnázium képviselőjében, J o ö l s t v á n ev. ref. középiskolai felügyelő, [F a z e k a s Sándor főrealisk. igazgató, K o m l ó s s y Art hur városi főjegyző, Z a d o r Lajos a kereskedelmi és iparkamara elnöke, S z e p e s i Antal, a debreczeni elsőtakarékpenztár vezérigazgatója, R ö s s l e r Richárd Sestina Lajos, E r b e r Lajos, H a n t e Ernő Löfkovics Artur, továbbá dr. B a y e r Feren cz igazgató, dr. S z á n t ó Sámuel, S z o j k a Gyula, F a b i á n L. Mór stb. a kereskedelmi akadémia képviselőjében, dr. K ö r ö s Endre pápai ev. ref. főisk. tanár és még számosan 11 órakor érkezett az ünnepel, Z a l a i Márk tanár, V é g h Jánosnak a rendező bizottság elnökének kíséretében környezve egész családjától. — Ő, s a vele jöttek: neje és öt leánya a terem felső jobb sarkában részükre fentartott székeken foglaltak helyet.

A tulajdonképeni ünnepélyt a keresk. akadémia növendékeinek zenekara nyitotta meg a R á k ó c z y-i n d u l ó bravouros előadásával. A zajos tapsal jutalmazott zene-szám után dr. B a y e r Feren cz, a debr. kereskedelmi akadémia igazgatója lépett az emelvényre s a következő beszédet mondta:

Dr. Bayer Feren cz beszéde.

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

Kedves Kartárs ur!

Tanintézetetünk ez ünnepi órában fennállásának negyedszázados multjára tekint vissza, az alapvetés, a meggyökeresedés hosszú nehéz munkájára, melyben Önnek, kedves Kartárs ur, oly kiváló része jutott.

Huszonöt év pillanat a nagy idők végtelenében, de nagy idő az egyes ember életében; boldog a ki megelégedéssel nézhet a lefolyt negyed századra. Ön kedves Kartárs ur önelégületen mondhatja: nem hiába küzdöttem, fáradoztam nem vesztett kárba; mert az a kicsiny magvacsa, melynek harmadfél évtized előtt plántálója volt s azóta is állandóan hű gondozója, terebélyes faként bőven termi gyümölcsét. Senki el nem vitathatja azt az érdemét, hogy a mikor itt e városban, a magyar alföld metropolisában alig is gondolt még valaki arra, hogy a középrend kereskedelmi szak-képzést szükségét, s csak azt tudták, hogy a hivatásszerű kereskedőnek jó, ha elméleti ismeretekkel hasznosítja, amit a gyakorlatban tanult, hogy akkor, mondom, előszóval meggyőzőleg és buzdítja lelkesítve tollal igazgató kereskedelmi középiskola létesítése mellett.

Amikor még senki sem bizott ahhoz, hogy az ige testté váljék, Ön rendületlen bizalommal nézett a jövőbe, — és e mai ünnep a mikor tanártársai, volt és jelenlegi tanítványai e diszes közönség élén megjelennek Ön előtt, hogy a tisztelet, hála és a kartársi szeretet adóját róják le s a köz elismerésnek adjanak kifejezést, e mai ünnep bőven kárpótolja Önt azon sebekért, miket az eszmeharcban uttörőként szenvedett, azon fáradságos munkáért, melynek eredménye e virágzó tanintézet. És ez nem tulzás, a mit mondok, nem a tények ünnepi nagyítása; nem sértheti is mert szerénységét való érdemnek ily őszinte elismerése; mert mi a kik ma állunk kartársul mellette, később csatlakoztunk Önhöz azon ügy szolgáltatára melynek alapjait a jövőbe vetett rendületlen bizalommal Ön rakta le, és a mely ügy tovább fejlesztéséhez Kartárs ur lelkesedéséből merítettünk s meritünk lelkesedés, buzgalomunk is az Ön buzgalomára támaszkodk.

Jól esik nékem, s ez érzélem dagasztja

keblemet, a mikor azt látom, hogy tanári göröngyös pályán kifejtett munka közeli-meréssel találkozik; mert tudom, hogy ez nekünk egyetlen kincsünk, ez nekünk az a bűvös erőforrás, mely aczélosít, fokozza kitartásunkat.

Ugyanazért engedessék meg nékem, — hogy az üdvözlők sorában első lehessenek és úgy saját mint tanártársaim nevében is azt kívánhassam: a mely munkaerő teljes oda-adással, ügybuzgalommal és lelkesedéssel 25 éven át szolgálta e tanintézetet, soha meg ne fogyatkozzék; hogy tisztelői és kedvesei örömeire, szakoktatásunk díszére, édes hazánk javára a magyarok Istene Zalai tanár urat sokáig, sokáig éltesse.

Zajos éljenzés követte a meleg érzéstől áthatott szavakat s még le sem csillapult a tetszémoraj, mikor V é g h János, az osztrák magyar bank debreczeni fiókjának tisztviselője lépett az emelvényre s a következő beszédet mondotta az ünnepelthez fordulva:

Végh János beszéde.

Szeretett tanár ur!

A mai magasztos ünnepélyre pár ezerre menő tanítványai nevében megjelentünk, hogy mélyen érzett hálánknak, ragaszkodásunknak és szeretetünknek kifejezést adjunk.

Ha a kötelességérzet parancsoló szavára jöttünk volna ide, hiányoznánk bizonyára szívünkben az a benső hála melyet pedig mi ma tanári működésének 25 éves pályáján — a mai ünnep dízétül szívünk mélyében elhoztunk.

Jól esik ma itt e helyen a viszontlátás mert Önnek tanár ur, ünnepére jöttünk.

Felelevenednek emlékeinkben a tanulói évek, gondolataink szárnyán visszamegyünk a multba, midőn tudományának gazdag tárházából az élet utaira bennünket elkészített. A szorgalmas odaadó fáradhatatlan tanárt látjuk e pillanatban ki lelkének teljes erejével mindig arra törekedett, hogy minél biztosabb talajra állítva növendékeit bocsássa ki őket az életbe. Talán épen ezért mert hosszú működése alatt az életet annyira ismerie Ön tisztelt tanár ur, tudta olyan jól a módot megválasztani, melylyel reá bizott ifjunak sziveben a gyakorlati élet tüzeit és egyidejűleg a nagynak és nemmesnek eszméjét langra tudta gyújtani.

A munkás, kitartó embert Önben tisztelt tanár ur, mintaképül választottuk s az Ön példáján haladva igyekeztünk az életben is működni s ha talán némi sikert felmutathatunk büszkén valljuk be, hogy az elért babér az Ön homlokát is díszíti.

Nem tudtuk, mikor szerette jobban tanítványait, midőn mint tanár állott velök szemben, vagy pedig az iskola falain kívül mint jóakaró barát nyújtott nekik kezét. — Nemcsak az iskola falain belül képezte gondolatainak központját tanítványainak szellemi jólléte, de az életben künn Ön volt az első, ki igen sokakat megkímélt a pályakeresés nehéz gondjától.

Ha mindezekért ma hálatelt szívvel köszönetet mondunk, nem rőtök le adónkat Ön iránt szerete t tanár ur, adóssai maradunk mi Önnek örökre. — Engedje meg azonban, hogy ez ünnepélyes pillanatban bizottsuk soha nem lankadó szeretetünkről és soha ki nem alvó hálánkról, melyet szívünk utolsó dobbanásáig hiven megőrünk.

Engedje meg az Istene Gondviselés, hogy 25 éves kitartó működése ne legyen még zárköve eredménydus pályájának, kövesse ezt még egy hosszú soha nem lankadó működés, melyen ne szűnjék meg a hazának hű fiaikat, oly szépen fejlődő kereskedelmünknek hasznos, szakképzett munkásokat nevelni.

Fogadja szívesen szeretetünk csekély jellel ezen emléket.

Isten éltesse sokáig!! Éljen!!!

Végh János szavait is harsogó éljenzés fogadta s még el sem hangzott a taps a gyönyörűen elmondott szép beszéd után, mikor L é v a y Feren cz III. évfolyambeli tanuló lépett az emelvényre s rövid, de anná

bensőségtejjesebb szavakkal üdvözölte Zalaít a jelenlegi tanítványok nevében.

Végh János a volt tanítványok nevében egy nehéz ezüsttálat, Léva Ferenc pedig a jelenleginek nevében egy ezüst szervizt, (magas kancsó és 6 lábos pohár) nyújtott át hálájuk és szeretetük jeléül.

Utána Sesztina Jenő az esti tanfolyam volt hallgatói nevében üdvözölte néhány szóval Zalaít Márkot.

Az ünnepelt a meghatottságtól mélyen meghatva fogadta el a szeretetnek ezt az impozáns nyilvánulását s könnyes szemekkel köszönte meg azokat a szavakat, a melyeket tanártársai, volt és jelenlegi tanítványai nevében intézett hozzá.

Ekkor a kereskedelmi akadémia ének-kara Szójk Gyula tanár vezetésével Üdvözölő dalt adott elő Zsaskowsky Endréről, szintén meglepő precizitással.

Az üdvözetek.

Az ének elhangzása után Eötvös Károly Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő lépett az emelvényre s szép beszéd kíséretében, melynek folyamán hangsúlyozta, hogy itt csendes családi ünnepre készültek s ime az országos kormány azt országos jelentőségűvé emelte átnyújtotta zárt borítékban Wlassics Gyula dr. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter üdvözölő levelét, melyet az ünnepelt engedelmével dr. Szántó Sámuel tanár rögtön fel is olvasott s amely szövege így hangzik:

Vallás és közoktatásügyi minisztertől.

4163. eln. szám.

Örömmel értesültem arról, hogy Tanár ur f. hó 20-án ünnepi tanári működésének 25 éves szolgálatának évfordulóját.

Ez kellemes alkalmul szolgál nekem arra, hogy a Tanár urnak 25 éven át teljesített ügybuzgalmáért elismerő köszönetemet nyilvánítsam.

Budapest 1896. decz. hó 15.

Wlassics.

A levél elhangzása után újra felharsant az eljenzés s még akkor is tartott, mikor Zádor Lajos, az iskolát fenntartó kereskedőtársulat elnöke jelent meg az emelvényen s hatásos beszéddel üdvözölte Zalaít Márkot.

A Zádor Lajos szavaira következett eljenzés és teps után a városi törvényhatósági bizottság részéről a fenntartó bizottságba kiküldött tagok (Ábrahám László t. főügyész és Körner Adolf tanácsnok) nevében Ábrahám László üdvözölte az ünnepeltet roppant hatást keltett beszéddel.

Ábrahám László után Szabó Kálmán a kereskedelmi és iparkamara nevében üdvözölte néhány szóval Zalaít, aki ekkor ismét maga lépett az emelvényre s mondott még egyszer köszönetet az ünnepeltetésért.

Utána dr. Szántó Sámuel átnyújtotta az ünnepeltnek a Geresi Kálmán tanker. kir. főigazgató s a testvér intézetek üdvözlését, melynek megtör.énte után az ének-kar Magyari Kálmán zenekarának hegedűkísérete mellett elénekelt a Hymnust, melyet a közönség állva hallgatott meg s a melynek elhangzása után újra kitört az eljenzés, a taps, s ezzel a szép ünnepély egyelőre véget ért, hogy este a Bikkában nyerje folytatását és utolsó befejezését s az egész közönség sietett kezét szorítani a szerettei körében szerényen, s elvonult Zalaít Márkkal.

A banket.

Este 8 órakor gyűlt össze a délelőtti díszes közönség újból, de most már a Bikk-kistermében, melyet a zúfolásig megtöltött. Több mint 200 teríték előtt teltek meg páralatt a székek a hírmás águ asztal körül, melynek fejen az ünnepelt és családja, valamint Szabó Kálmán, Zádor Lajos, dr.

Bayer Ferenc, Eötvös Károly Lajos Vigh Albert ültek jobb ágának két oldalát a kereskedők, középső ágát a tanárok és hírlapírók, szélső bal ágát pedig az akadémia jelenlegi növendékei fogtalták el.

A menüt Magyari Kálmán testvérek fűbe-mázó zenéje tette élvezetesebbé a hangos jókedven kívül, mely az egész társaságot elárasztotta.

A második fogásnál felállt Végh János, az ünnepély rendező bizottságának elnöke s néhány szíves szóval éltette az ünnepeltet.

A második tószot Vigh Albert orsz. iparoktatási felügyelő, a kereskedelmi miniszter képviselőjéé volt, aki megbízója nevében a fehér asztal kedélyesebb világában mondta el Zalaít a hosszas üdvözlését.

Csiky Lajos az ev. ref. főiskola teológiai akadémiaja nevében tósztozt.

Guttfreund Jenő a volt tanítványok nevében a tanári karra és a megjelent közönségre emelte poharát.

Dóczy Imre a főgimnázium és a tanári kör nevében köszönti fel az ünnepeltet.

Bayer Ferenc dr. az iskola főhatóságaira, a vallás és közoktatási valamint a kereskedelmi miniszterre üritette ponarát.

Eötvös Károly Lajos mint kirepült madarat ünnepi Zalaít aki valaha az ő kezei alá tartozott azonban ez nem sikerült neki mert a női kereskedelmi tanfolyamon ő a felettese de azonkívül Zalaít a háromtanító leánya van, azoknak mind nek ő a főnöke, Zalaít a és családjára emeli poharát. (Eljenzés.)

Zalaít Márk állott most fel s a következő tosztozt mondotta:

Tisztelt ünnepelő közönség!

Teljes világeletemben szószólója voltam a jótékony szolid versenynek. A verseny kifejlesztte a szunnyadozó erőket és életre kelti a legjobbat és legnemesebb alkotásokat úgy a forgalmi mint a kulturális és ideális életben. Tisztelt vendégkoszoru! Nincs okom ma ez örömnep fenyves eredményének benyomása alatt ebbeli nézetemet megváltoztatni. A mai örömnapon — életemnek legholdogabb napján — mindenki: Szeretett tanártársaim, társintézetek, egyletek, hivatalok, kedves collegák, tanítványaimnak száza, a művelt társadalom elítje, a társadalom oszlopai, férfiak, nők szó és írásban közelből és távoiból versenyeztek egymással, hogy nekem a mai napot ellelejthetlenné tegyék. Én nem örülök annyira sok elismerésnek és dicséretnek mint annak a körülménynek, hogy ez által az én kedves barátaimnak, kartársaimnak és növendékeimnek melyen lelkükbe engedtek pillantani, melyekből a legnemesebb érzelmek virágait a szeretetnek és barátságának nemes hajtásait lehet kiolvasni.

A nagybecsült tisztelt kedves és szeretett vendégkoszoru — melynek további szeretetébe és barátságába ajánlom magam, — üritem poharamat.

Fazekas Sándor realisk. Dóczy Gedeon a női keresk. tanfolyam és Cserhalmi József kir. kath. gym. igazgatók intézeteik nevében, József István mint a Zalaít egyetlen fiának egyetlen keresztapja üdvözölte Zalaít.

Köncz Ákos a hírlapírók nevében Zalaít mint hírlapírók élteti.

Elek Lajos mint a f. i. kolai Száratory alapítvány követelményeit betöltő férfit, Baczóni Lajos dr. pedig mint ezen alapítvány tényleges élvezője jóízű humorral köszönti fel Zalaít mint olyant aki csak sajnálni való, hogy már 25 éve tanár inkább tagadná el.

Zalaít Márk Szántó Sámuelre Végh Jánosra Bayer Ferenczre az ünnepély értelmi szerzőre és családjaira üriti poharát.

Szabó Kálmán a tanári karra és Zalaít üriti poharát.

Lindenfeld Ede a rendező bizottság jegyzője felolvassa az érdekesebb

sürgönyöket, köztük dr. König Gyula műegyetemi tanár miniszteri biz. osát, Propper volt igazgatóét stb.

Szántó Sámuel és Szójk Gyula személyes kérdésben felelnek Zalaít s éltetik őt.

Klein J. mint Zalaít 22 év előtt, a legelők közt végzett növendéke köszönti fel az ünnepeltet, aztán egyik jelenlegi növendéke eljátszotta a zenekar kísérete mellett Zalaít kedves nótáját.

A társaság ezután még sok vidám tósztot hallgatott meg s éjféltani 2 óráig maradt együtt s ekkor az egész társaság bevonult a kávéházba, a hol még táncra is perdült a fiatalok, miután Eötvös Károly Lajos filléres bazárába hiába küdte fel őket, ott már akkor nem táncoltak, hanem egyiptomi sötétség uralkodott.

Zalaít Márknak bizonyára örökre emlékében lesz a tegnapi szép nap, a mely még más örömet is hozott számára. Nevezetesen ugyanezen alkalommal jegyezte el dr. Körösi Endre pápai ev. ref. főgimnáziumi tanár az ünnepeltnek leányát, Pálát.

Fogadják úgy az örömszülék, mint az ifju pár a mi részünkről is őszinte baráti üdvözlésünk és jókívánataink kifejezését.

Ujdonságok.

* Szavazás a konventi tagságra. A novemberi egyházkerületi gyűlés tudvalegleg új szavazást rendelt el a SzereMLEI József halálával megüresedett konventi tagságra Soltész László h.-szoboszlói és Madarász Imre orsz. képvis. és karczagi lelkész között. Amint mi a kerület hangulatáról biztos értesüléseink alapján tájékozva vagyunk az urnából Madarász Imre neve fog győztesen kikerülni s többek közt a debreceni ev. ref. egyház is a mega 10 szavazatát Madarász Imrere fogja a legközelebbi presbiteri gyűlések egyikén adni.

* Városi közgyűlés. — A decemberi közgyűlés napját — mint értesülünk — a mai tanácsü és december 30-ára tűzte ki, a melynek számos apróbb tárgya lesz.

* Pénztárvizsgálat az ev. ref. egyháznál. Az ev. ref. egyház pénztáránál pénteken reggel megkezdett vizsgálatot szombaton este befejezték. Szombaton az adópénztár állott vizsgálat alatt, melyet Pongó Lajos pénztárnok és Bacsai András ellenőr kezelnek. A bizottság a pénzkezelést teljesen rendben találta.

* A szervezési szabályzat végrehajtása. A városi tanács már legközelebb össze fog ülni, hogy a január elsejével életbelépő szervezési szabályrendelet végrehajtására vonatkozólag megtegye a szükséges intézkedéseket. A mai tanácsüésen a teendőket már megbeszélték s valószínűleg holnap, vagy csütörtökön megtartják erre vonatkozólag az üést. Ugyanezen tanácsüésen fogják a tanácsnokokat is beosztani.

* Vasuti közgyűlés. A füzesabonyi helyi érdekű vasut részvénytársaság rendes közgyűlését, mint értesülünk f. hó 29-én Debreczenben a városháza nagytermében fogja megtartani.

* A debreczeni kiállítók figyelmébe. A debreczeni kiállítók nagyrésze elhatározta, hogy tekintve azon aldozat készségét melyet Debreczen sz. k. város a Debreczeni kiállítókhozott egy köszönő okiratadását, mely az összes kiállítók köszönetét és háláját tolmácsolja. Ez oknál fogva

felkérem az összes debreczeni kiállítókat kik az ezredéves kiállításon résztvettek sziveskedjenek f. h. 26-án karácsony másodnapján a délelőtti folyamán hozzám fáradni ezen okiratot aláírni hogy ez évben még átnyujthassuk. Z e l i n g e r E d e.

***A debreczeni Kossuth asztaltársaság** mely intelligens hivatalnokból áll, szombaton este tartotta rendes évi tisztújító közgyűlését, melyen az állandó tisztikar következőleg alakult meg: elnök C s o k o n a i V i t é z Mihály, első alelnök U n g á r J e n ő, második alelnök B l a u M i k s a, titkár N a g y G y u l a, jegyző L i c h t e n s t e r n I z s ó, pénztárnok P o l l á k J ó z s e f, ellenőr C s e n g e r i S á n d o r, háznagy F r e u d e n f e l d R u d o l f vendéglős. Választmányi tagok: K r i s z t i á n I m r e, K o l o n i c s B é l a, B l a u D e z s ő és ifj. M e d g y a s z a i S á n d o r. Ezek után határozatilag kimondották, hogy az asztaltársaság — közadakozásból és büntetésekből befolyt — vagyontól, céljához képest a nyomorban sínlődők között a jövő hóban kiosztja, karácsony második napján pedig felolvasással egybekötött társasvacsorát rendez, mely után az ülés a tevékeny elnök és lelkes tisztikar elzetésével véget ért.

***Katonai utóállítás.** Ma délelőtti 9 órakor a Kossuth kaszárnyában katonai utóállítás volt, amelyen két apa és két idegen illetőségű hadköteles állott elő.

***Karácsony a Fröbel-gyermekkertben.** Karácsonfa-ünnepét a debreczeni Fröbel-gyermekkert f. h. 22-én kedden délután, saját helyiségeiben tartja s 2 $\frac{1}{2}$ órakor a tanítás eddigi eredményének bemutatásáról kezdi meg melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az e l n ö k s é g.

***Fedeztetési állomás.** A földmivélségi m. kir. miniszter a városi hatósághoz ma érkezett rendeletében arról értesít, hogy a debreczeni fedeztetési állomáshoz az 1896 évre 5 mént engedélyezett.

***Árvaügyi bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága a konzisztencialis épület tanácstermében december hó 22-ik napján d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség ezután is meghívja a bizottság tagjait.

***Dankó Pista nótáiból.** Városról-városra kóborol szegény Dankó Pista, hogy a napi kenyerét megkeresse. Szivesen fogadják mindenütt, ünneplik mindenütt, de bizony csak egy-két napig aztán — elbucszuttatják. És a »több tovább« nem veszi el, a néplalok királya jókedvet és nótafáján egymás után teremnek a legszebb dalok. Legújabb két dala így hangzik:

A cigány legény.

Cigány legény, be e g cigány legény,
Fáj a szived; fáj a lelked szegény.
Reszket a hur, mintha hideg lenne.
Mintha síró-rivó gyermek lenne.

Cigány legény, ne sirjon a szived
Magyar leány nem lehet a tied,
Magyar lányak a magyar a párja
No lásd, most is vőlegényet várja.

Cigány legény feltekint az égre,
Letűnt a nap, észak a lesz végre
Lakzi van ma, édes apám menjünk
Lássuk meg, hogy nekünk is van kedvünk.

Vig a násznép, vig a lakodalom,
Pattan a hur, megáll a czimbalom,
A menyasszony olyan vigan rakta
Meg zakadt a cigány szive rajta.

Az egyiket most temetik . . .

Az egyiket most temetik
A másikat most esketik,
Az egyiknek czimbalmoznak
A másiknak harangoznak.

De szépen szól a czimbalom
Jaj de vig a lakodalom,
Csak az a ki most van utban,
Fordul meg a koporsóban.

***Furcsa tél.** Időjósítás tekintetében nem lehet többé hinni senkinek sem, még F a l b Rudolfnak sem, kibem pedig már-már csaknem annyira kezdünk hinni, mint zsidók a Mesiában a híres jós most maga is szakadatlanul azon töri fejét, hogy minek köszönhetjük ezt az igazán furcsa telet, melyben pl. nálunk ez idő szerint, a p h y s i k a i t é l kezdésén, még csak a m o d n i sem merünk a tükörsima jégpályáról s hire sincs a debreczeni ember előtt annyira ismeretes, nagytemplom mellett dálni szokott téli viharnak. Hogy pedig miért nincs tél, erre nézve F a l b b a l versenyezve, azt jelentette ki házi poétánkl hogy az idén szokatlanul kevés fűzfapoéta csiripelte meg a téli természetet s a jó isten ezen örvendezve ad most nekünk ilyen furcsa telet.

***Munkácsy képe.** Az »Ecce homo«, Munkácsy Mihálynak legutolsó nagy alkotása, melyben a kiállítás tartama alatt oly sokan gyönyörködtek, most már igen sikerült másolatban szerezhető meg. Ez a másolat a színezésben és a plasztikában egyaránt méltó az eredeti festményhez és valóban művészi értékkel bír. A keret pedig oly szép, hogy minden szalonnak díszére válik a Munkácsy festményének ez a másolata, melyet a kiadó társaság 21 hónapra kiterjedő részletekben 42 forintért árúsít. A kép másolatának jogáért a vállalat a művésznek 75. ezer forintot fizetett így hát arra számított hogy sok példányban fog rajta tudadni. Bizonyára nem fog csalódní. A másolat a »Bika« szállodában a 15 sz. szobában a vállalat képviselőjénél, N a g y M e n y h é r t n é l megtekinthető.

Színház

A virágcsata. Szombaton és vasárnap este megismételték színházunkban a »Virágcsata« operettét, mindkétszer félig telt ház előtt. A közönségnek most is tetszett az elég jó darab s a Paprika Jancsi táncz, a virágcsata és huszárinduló megtették a hatást. Az előadás is egészen jó volt, úgy S z e n d e mint K a p o s s y, F o l l i n u s z és R u b o s sok tapsot arattak. Szerepváltozás ts volt, a mennyiben beteg L o c s a r e k n é helyett M a l m o s J u d i t szerepét B. N é m e t h y J o l á n n a játszotta józúen és tisztességes sikerrel. A darabot még ma és karácsony napján is megismételik.

Falu rossza. Tegnap délutáni előadásul a Falu rossza ment. Ugy látszik az ilyen darabokra vasárnap délután is eléggé megtelek a színház. A falu rossza tegnap elég jó előadásban került színre, úgy látsz k használt a helyi lapok felszólalása, amikor ezt először adták. A szerepök mindannyian jobban igyekeztek megfelelni, Békésy, Püspöky, Komjáthyné, Szaló Irma és Benedek igen jók is voltak. Kovács Fáni Gonosz szerepét jó sikerrel játszotta meg.

A hűnös. Vass Richárdnak drámai erőben gazdag színműve kerül nálunk először bemutatásra kedden e hó 22-én. A német színpadokat d. adallal járta be, nálunk Kolozsvárt került osztatlan elzetés mellett először színre. Egy ártatlanul elítelt ember történetét tárgyalja, ki már 20 évet töltött börtönben, midőn ártatlansága napfényre kerül. Az elítelt Komjáthynak egyik

legkiválóbb szerepe. A főbb szerepeket kivüle Follinuszné, Szabó Irma, Szilágyi, Vidor és Bartha játszik.

Táviratok. Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 21.

A képviselőház mai ülésében befejezte a felirati vitát.

H e l f i Ignác szolt ma először, aki heves beszédben a néppárt alakulásának a fölölégességét fejtegette. Majd erősen elítélte B á n f f y felfogását a választási visszaélésekről, amely szeriate valóságos moral insaninity.

S z i l á g y i Dezső elnök ezután bezárt a vitát s így a záróbeszédre került a sor.

Először P u l s z k y Á g o s t előadóként zárszói jogával, a ki még egyszer rövid beszédben ajánlotta a bizottság javaslatát elfogadásra.

Azután E ö t v ö s Károly tartotta meg záróbeszédét, mely valósággal remeke volt a szónoklatnak. Fényes beszédben felelt Pulszkyknak és Bánffyknak, kérdvén, hogy hol vette a v á l a s z t á s o k r a az óriási pénzt. A s b ő t h felszólalásában E ö t v ö s azt a törekvést látja, mely a magyarság ellenségeit szolgáló irányt akarja visszaállítani, holott a f ü g g e t l e n s é g i e k s z á z a d o k o n keresztül az alkotmányért küzdöttek. Ajánlja a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt felirati javaslatát elfogadásra. (Éljenzés és taps a szélsőbalon.)

M a r s o v s z k y Endre néppárti és A p p o n y i Albert gróf kijelentik, hogy elállnak a zárszótól.

B á n f f y rövid felszólalása után a többség a bizottság felirati javaslatát elfogadja.

Ülés vége délután 2 órakor.

Bogisich Lajos halála.

Budapest, decz. 21. (A »Debr.« ered. tiv.)

A budapesti kir. polgári törvényszék elnöke B o g i s i c h Lajos kuriai bíró ma hajnalban szívvelhüdesben hirtelen meghalt. — A halálhír Budapest jogász köreiben rendkívül mély részvételt keltett, mert mindenki szerette és tisztelte kedves és előzékeny modoraért a nagy tudományu törvényszéki elnököt. Temetéséről később történik intézkedés.

Peticzió a pénzügyminiszter ellen.

Budapest, decz. 21. (A Debr. ered. tiv.)

— A képviselőház IV. bíráló biz. ma kezdte tárgyalni a L u k á c s László pénzügyminiszter egri mandátuma ellen beadott peticiót. F e s t Lajos elnöklete alatt. A tárgyalást ma délután folytatják. az érdembeli tárgyalás csak ezután következik. A fővárad a mandátum ellen vesztegetés, hivatali korteskedés és a halottak szavazatai.

Sajtó-morál — Ellenzéki morál Sárosban.

Eperjes, 1896. decz. 20.

Látogatás céljából — e napokban sorsom Sárosvármegyében — Eperjesen tart.

A természet szépeiben gazdag vármegye ez a Sáros, különösen szép központi városa — Eperjes. Dicső mult van hát a meggett, mely a nemzeti, különösen a lelkiism ret szabadság küzdelmével egészen a vértanuságig lett felszentelve. Mert Sárosvármegye s kiválólag Eperjes nem azok voltak pl. a 17-dik században, a mivé később lettek, a miknek a 48—49-iki forradalomban s a forradalom után hosszú ideig sz mléttük: a r e a k c i o f é s z k e é s t e r m é k e n y t a l a j a; hanem, ha népességben nem is magyarajku, de kitűnő magyar családjai, még ha nem

viseltek is magyar nevet, nem engedtek a legtisztább magyar nevű családoknak sem hazafiúságban, a szabadságszeretben és a felvilágosodás iránti lelkesedésben.

Ki ne emlékezne a K e t z e r e k r e és az eperjesi vérfürdőben K a r a f f a által vérökbe folyt vértanu társaira. Melyik magyar előtt volna ismeretlen S á r o s vára, ahol II. Rákóczy F. családi csendéletet élt addig, a mikor elfogatva fel is ébresztette az osztrák arra, hogy szabadságharczi vezér misszióját megértse és teljesítse.

Am Karaffa alaposan kioltotta az eperjesi lakosokból a felvilágosodás és haza szerelmét, ám ha a sárosmegyeiek feltekintenek a sárosi vár ormára: a bus dűledékek nem igen lelkesítik a mult történeteivel ösztönzőleg sőt Rákóczy bujdosó lelke mintha lehangelő sóhajttal lebegne még mindig felettök.

Igaz, hogy a reakció garázdálkodása itt is kiábrándította az embereket s az alkotmányos élet visszaállítása óta nagy változás történt Eperjes társadalmi életében is, hol a szinte két századon át száműzött magyar szó és műveltség, jórészen már visszafoglalta ősjogát; de a politikai életben még mindeddig sem hatottak oda sem megye, sem város, hogy végkép felismerték és elfogadták volna: Magyarország önállása és független államiságának eszméjét; a politikai pártot, mely ezt önzetlenül hirdeti és munkálja; a teendőket, melyek ez érdemben reájok is várnának.

Nem! . . . Itt van erős Kormány, Nemzeti és Méppárt; de a valódi, a nem alkuvó, czélja felé kitérések nélkül haladó, tiszta »Független« — most ugynevezett »Kossuthpárt« iránt ismeret nem látszik; érzék pedig csakugyan egy csepp sincs; a mennyeiben szóba jön — a »Sárosmegyei Közlöny«-ben, mint egyetlen politikai sajtó heti organumban, mely nyíltan néppárti hitet vall — ez ugy tünteti fel, mint A u g u r t, ki a kormány-párttal egyetértésben — ennek a szemébe uvet, ha a parlamentben nagyérdékű kérdések kerülnek vitatás alá; s mint a mely épen olyan korrupcióval élt a választásokban, mint maga a kormánypárt sat.

(Folyt köv.)

—a.—r.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frto 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 53 krtól 14 frt 65 kr. méterenként, sima, csik s kockázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázattal s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld Henneberg G. (cs. és k. ud. szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven megrendelések pontosan elintéztetnek. II.

Az **Ebesen** egy 9 és fél nyilasnyi tanyaföld jutányos áron **eladó.** — Értekezhetni a tulajdonos megbizottjánál **Dr. Kőrösi Kálmán** ügyvéd urnál.

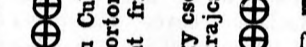

A karaván orosz társulat eredeti vámszalaggal ellátott orosz theája.

Igen szép és jó zamatu Cuba, Mocca, Java, Gyöngy, Portorico, nyers kávé és naponként frissen pörkölt kávé.

Egy üveg finom rum és egy csomag valódi orosz thea 95 krajcsár.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmét a legujabb találmányu „Pörköltöm“ segélyével előállított

pörkölt és darált kávéra

felhívni, mely a legjobb fajta nyers kávék összepörköléséből áll elő és egy kitünő erejű indiai kávéval keverve, kitünő darált kávévá bocsájthatok a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Ajánlok továbbá mindenféle tisztán kezelt fűszereket, mazsolát, mandulát, mogorót, czukrot, gyertyát és mindenféle szobabeeresztő lackokat a legjobb fajtából, szolid és pontos kiszolgálás mellett. — A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

JÁNOSSY BÉLA

kenyér-piacz.

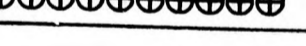
Mazsola, mandula, füge, datolya, citrom és narancs

kicsinyben és nagyban.

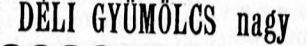
Nagyobb megrendeléseknél engedményt adok.

COGNAC és valódi szerémi szilvórium.

Thea 1 deka 5 krtól feljebb.

Valódi Ananász, Jamaikai, Cuba, Brazíliai RUMOK raktára.

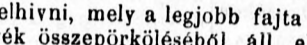

Indiai darált kávé

Kitünő erejű és zamatu

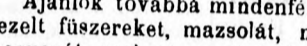
1 kilo 1 frt 40 kr.

csigória nélkül

COGNAC és valódi szerémi szilvórium.

Thea 1 deka 5 krtól feljebb.

POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLYSZÖVETKEZET DEBRECZENBEN.

Aláírási felhívás.

Nem banküzletet folytató pénztézet, hanem az érdekelt kölcsönös támogatására törekvő szövetkezet megalakításának szükségét mondotta ki egy a debreczeni pénzügyviszonyokat szigorúan mérlegelő értekezet.

A nehéz gazdasági viszonyok, a kisiparosokat és kis kereskedőket sújtják legkeményebben, teljesen megfosztván őket a hitelezés legcsekélyebb eszközétől is, s úgy tőlük, mint a kisbirtokosoktól meg van vonva az anyagi boldogulás minden segélye. A társadalom e rétegeinek, de a nagy közönség minden tagjának is alkalmat kell nyújtani ahhoz, hogy az egyesek hatásra képtelen erejét összegyűjtve, a közös erővel keresse a boldogulás eszközeit. Közéget kell teremteni, mely a legszerényebb anyagi viszonyok között élő polgárt is takarékgazdálkodásra serkentse, mely lehetővé teszi, hogy biztos elhelyezést és kamatozást nyerjen az a szegény munkás ember a ki heti keresményéből

E czélt szem előtt tartva, óhajtjuk a

Polgári Takarékek és Segélyszövetkezet megalakítását.

A Polgári Takarékek és Segélyszövetkezet három évi időtartamu évtársulatot alakít, melynek tagja lehet mindenki, a ki az alapszabályok által előírt módon kötelezi magát, hogy a 3 év tartama alatt hetenként legalább 10 kros (20 fillér) betétet fizet be a szövetkezet pénztárába.

Alig van munkájából élő ember, aki 10 krt meg ne takarítson hetenként.

A 3 éves évtársulati idő megszabása által számot vet a Polgári Takarékek és Segélyszövetkezet az egyes ember változható viszonyaival, melyek 3 évnél hosszabb időre alig állapíthatók meg előzetesen; s így bármiként változnék meg a tag anyagi helyzete, mentesülhet a szövetkezetben vállalt kötelezettségek alól.

A Polgári Takarékek és Segélyszövetkezet a tagok korlátolt felelőssége mellett alakul.

Az évtársulatok betéjeit a szövetkezet hitelt igénylő tagjainak mérsékelt kamattal kölcsön adja s úgy a kölcsön adott tőkék, valamint más uton gyümölcsözően elhelyezett betétek kamatai az évtársulatok végével a tagok között betéteik arányában szétosztatik.

A Polgári Takarékek és Segélyszövetkezet 1897. év január hó 1-én megkezdte működését, s hogy az minél eredményesebb legyen, felhívja a nagyközönség minden rétegét, hogy törzsbetétek jegyzése által a szövetkezet kötelékébe lépjen be s a humánus czélt ez által támogassa.

A betétek jegyzése Killer Ede, Katz Jakab, Varga Lajos, ifj. Schwartz Vilmos és Márkus Miksa urak üzletében elhelyezett aláírási ivenek eszközölhető s minden egyes betét után 10 kr beíratási díj fizetendő az aláíráskalkulával.

Kelt Debreczenben, 1896. évi Deczenber hó 10-én.

Szőllősy János,

az int. bizottság elnöke.

Dr. Freund Jenő,

az int. bizottság jegyzője.

Meghívás.

A h.-hadházi közbirtokosság
jövő 1897. év

január hó 3. napján d. e. 10 órakor
a község háza gyülestermében
rendes közgyűlést

tart, melyre az érdekelt kisbirtokosok ezennel meghivatnak.

A gyűlés egyedüli tárgya lesz:

A birtokossági elnök és választmányi tagok megválasztása.

H.-Hadház, 1896. decz. 20.

Tatár Gábor, Ifj. Hadházi József,
közbirt. jegyző. közbirt. alelnök.

!Négy regény ingyen!

Felhívás

a művelt magyar olvasó községhez!
A „Képes Családi Lapok“ jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb magyar család rendes házi barátja.

Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagyanyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne.

A „Hölgyek Lapja“ című melléklet, a nő hű tanácsadója és szellemi titkára.

A „Regénymelléklet“ évente négy diszes regénnyel ajándékozza meg előfizetőit, szép színes borítékkal, melyeknek egyenkénti belföldi ára 1 frt, tehát összesen négy forint.

A „Boríték“ tele van szórakoztató talányokkal s mulattató apróságokkal, kérdésekkel, feleletekkel, egyszerűen a „Képes Családi Lapok“ a legértelmesebb, a legelőkeltebb s mégis a legolcsóbb szép-irodalmi képes hetilap.

A képek a legelső művészek esetének köszönik létüket. A „Hölgyek Lapja“ mellékletünknek divatképei mindig a legjobb divatnak mintái; így az 1895-ik évi első szám a következő tartalommal jelent meg:

„Házmér és társa“ regény Beniczkyne Bajza Lenkétől; „Ujév“ költemény Ábrányi Emiltől; „A befelé fordított kép“ novella Muray Károlytól; „A nő feladata“ dr. Turnowsky Mórtól; „A sötét világ“ Tolnay Lajostól; „Az ifjú anya“ költemény dr. Felleki Sándortól; „Az álom“ G. Diószeghy Mórtól; „Bál után“ Mészáros Sándortól; „Az időből“ szatira Jámor Lajostól; „A szép színész“ regény Rudnyánszky Gyulától.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

a „Hölgyek Lapja“ című divat- s „Regénymelléklettel“ együtt:

Egy évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt.

A „Képes Családi Lapok“ hetilapból mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legzélszerűben levelező apon — hozzá fordulnak.

A ki három új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget utalványon egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 frt előfizetési összeget 40 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt küldünk elismerésül jelölés és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapest, Váci-utca 14. sz. saját házában.

Megérkeztek a legkedvesebb, legalkalmasabb karácsonyi ajándékok

a szebbnél-szebb ujdonságok:

ékszerek, zsebórák és ezüstművekben.

A művészeti ipar e feltűnően jutányos remekei a nap bármely órájában megtekinthetők

Löfkovits Arthur

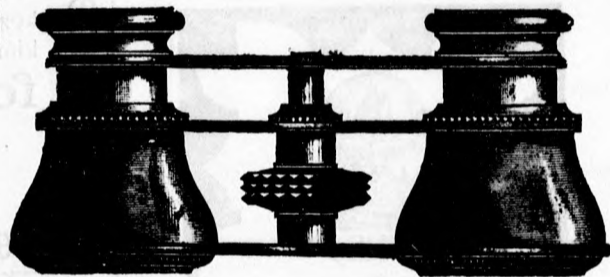
Főpiaczi ékszerüzletében.

Miután izlésteljes ékszerek már egy forinttól kezdve kaphatók, bárki is maradandó és belértékkel bíró ajándékkal kedveskedhetik övéinek.

Karácsonyi és ujévi
ajándékok!

Színházi látcsövek

gyöngyház, elefántcsont, bőrfoglatban.

Katonai, vadász és tábori látcsövek legfinomabb szintelenített üvegekkel. Nagyító üvegek és görccsövek.

Diszes kiállítás

Aneroid légsúlymérők,

terem, ablak, fürdő és maximal HÖMÉRŐK.

Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel, ajánlja tisztelettel

FISCHER JAKAB

látészerez, DEBRECZENBEN, Fötér.

Mit hozzon a Jézuska?!

A legszebb és legcélszerűbb

karácsonyi és ujévi ajándék tárgyak

még eddig nem létezett olcsó árakon.

Csőtömegeből vett

férfi és női fehérművek, u. m.: fehér és színes, kitűnő minőségű férfi ingek minden nagyságban, —.95, 1.20, 1.60.

Divatos gallérok 14 kr, kézelők 22 és 27 kr.

Női ingek, háló köntösök és blousok 50 százalékkal a gyári áron alól.
Nagy választék férfi, női és gyermek cipőkben, ugyszintén férfi és női csizmákban, 2 forinttól feljebb.
Divatos nyakkendők, esernyők, szivar és pénztárczak és minden e szakmába vágó cikkek feltűnő olcsó árakon szerezhetők be

GRÜNBAUM és SCHWARCZ-nál

Fötér, FROHNER-szálloda alatt.

Karácsonyi OCCASIO.
Nehéz tiszta selymek
métere 53, 65, 75 és 85 krajczár.
BOSZNAY J. és TÁRSA Debreczen Kossuth-utca

A főtéren, igen élénk helyen, egy régebben fennálló fűszer és csemege üzlet családi körülmények miatt eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Védjegy. Védjegy.

Mária-
czelli

Gyomor-
cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizsós lehelet, fellujtság, savanyu, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomorülterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámoroidáknál.

Említett bajknál a **Máriaczell gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrástár: **Török József** gyógyszerész **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppekkel tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: "Valódiságát bizonyítom".

A **Máriaczell gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göll Nándor, Tóth Béla, Miha'ovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy és Balazs gyógyszerészeknél. **Diószegen:** Vaday Ignác. **Ér-Mihályfalván** Mátray István. **Hadházon** Farkas Ödön. **Kabán:** Horváth Kalmán gyógyszerészeknél.

Hirdetmény.

Vb. **Leidenfrost Armin** csődtömegéhez a mai napig lellározott

fűszerárak,

mint különösen

Rum, Thea, Cognac, Káva, Rizs

különféle **szeszes** italoknak kiárúsítását a debreczeni tek. kir. törvénytörvényesek mint csődbíróság elrendelvé, ezen árukat venni szándékozók figyelmét azzal van szerencsém erre felhívni, hogy az áruk kiárúsítását

folyó hó 21-kén kezdem meg.

Debreczen, 1896. decz. 20.

Dr. Mariska György
csődtömeggondnok.

SERSON C. H.

tapeta gyára **Sz. Morva-Neustadban.**

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben **Várad-utczán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában** úgy **Kolozsvárt, Monostor-utca 9. sz.**

állandó tapeta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legújabb gyártmányaim a legizlésebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is műizléssel van kiállítva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából megfelelő színes dombor díszletek készülnek, melyek alkalmazásával a szobák többé nem színes papírral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtörékvésem: szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyival inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen felszámítani, nálam a megrendelő javára esik; de még a legújabb mintákban válogathat.

A n. é. közörég pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.
tapeta gyáros.

Együttal tudatom, hogy a helyes és izlésebb kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.: fa- és márványutáztatok, tónusban való festésekre, ugy a menyezet színes kivitelére, helybeli festő **Horváth András** (főtér 1712. sz.) vállalkozott.